

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.8.2019
COM(2019) 363 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
O JAMSTVENEM SKLADU ZA ZUNANJE UKREPE IN NJEGOVEM
UPRAVLJANJU V LETU 2018

{SWD(2019) 314 final}

Kazalo

1.	Uvod	2
2.	Finančno stanje in pomembne transakcije Jamstvenega sklada	3
2.1	Finančni položaj Jamstvenega sklada 31. decembra 2018	3
2.2	Pomembne transakcije Sklada v letu 2018	3
2.2.1	Unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada v letu 2018.....	3
2.2.2	Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada v letu 2018	3
2.3	Pomembne transakcije po datumu poročanja (po koncu marca 2019)	4
3.	Predkonsolidirani računovodski izkazi Sklada	4
3.1	Predkonsolidirani finančni položaj na dan 31. decembra 2018	5
3.2	Predkonsolidirani izkaz poslovnega izida	8
4.	Upravljanje denarnih sredstev Jamstvenega sklada	9
4.1	Naložbena politika	9
4.2	Uspešnost in razvoj trga v letu 2018.....	9
5.	Unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada.....	10
6.	Prejemek EIB.....	10

1. UVOD

Z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 z dne 25. maja 2009 (kodificirana različica) (v nadaljnjem besedilu: Uredba)¹ je bil ustanovljen Jamstveni sklad za zunanje ukrepe (v nadaljnjem besedilu: Sklad) za poplačilo upnikov Unije v primeru neplačevanja posojil s strani prejemnikov posojil, ki jih odobri ali zanje jamči Evropska unija. V skladu s členom 7 Uredbe je Komisija finančno poslovanje Sklada zaupala Evropski investicijski banki (EIB) na podlagi sporazuma, ki sta ga podpisali Evropska unija in EIB 25. novembra 1994 ter ki je bil nato spremenjen 23. septembra 1996, 8. maja 2002, 25. februarja 2008, 9. novembra 2010 in 28. septembra 2018² (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Na podlagi člena 8 Uredbe mora Komisija za vsako proračunsko leto Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču do 31. maja poslati poročilo o stanju Sklada in njegovem poslovanju ob koncu preteklega koledarskega leta.

To poročilo skupaj z delovnim dokumentom služb Komisije vsebuje te informacije. Temelji na podatkih, prejetih od EIB v skladu s Sporazumom.

¹ UL L 145, 10.6.2009, str. 10; Uredba je kodificirala in razveljavila Uredbo (ES, Euratom) št. 2728/94 z dne 31. oktobra 1994 o ustanovitvi Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe. Spremenjena je bila dne 14. 3. 2018 z Uredbo (EU) 2018/409 Evropskega parlamenta in Sveta.

² Dopolnilni sporazum št. 5 k Sporazumu o upravljanju Jamstvenega sklada med Evropsko unijo in Evropskim investicijskim skladom – sklic Ares (2018)5207374 - 10/10/2018

2. FINANČNO STANJE IN POMEMBNE TRANSAKCIJE JAMSTVENEGA SKLADA

2.1 Finančni položaj Jamstvenega sklada 31. decembra 2018

Vrednost Jamstvenega sklada je 31. decembra 2018 znašala 2 609 881 747,51 EUR (31. decembra 2017 je znašala 2 560 761 844,63 EUR) (glej prilogo k delovnemu dokumentu služb Komisije: računovodski izkazi Jamstvenega sklada po podatkih EIB).

Skupna bilančna vsota Sklada se je leta 2018 povečala za približno 49,1 milijona EUR. To je predvsem posledica naslednjega:

Povečanja

- prispevek iz proračuna EU (znesek oblikovanja rezervacij) v višini 103,2 milijona EUR za prilagoditev Sklada njegovemu ciljnemu znesku v višini 9 % skupnih neporavnanih obveznosti;
- poslovni izid iz finančnih poslov je znašal 12,0 milijona EUR.

Zmanjšanja

- posredovanja Sklada za kritje neplačil v skupnem znesku 55,7 milijona EUR.
- Vrednost portfelja se je zmanjšala za 10,5 milijonov EUR zaradi prilagoditve njegove vrednosti glede na tržne razmere.

2.2 Pomembne transakcije Sklada v letu 2018

2.2.1 Unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada v letu 2018

Sirija

V letu 2018 se je EIB še naprej soočala z zamudami pri odplačevanju sirskih državnih posojil. EIB je posledično in v skladu z jamstvenimi sporazumi med EU in EIB pri Jamstvenem skladu EU do 31. decembra 2018 dodatno unovčila 9 jamstev v skupnem znesku 55,73 milijona EUR (glej točko 5).

Letališče Enfidha (Tunizija)

Leta 2018 je EIB izterjala 136 092,88 EUR za posojilo letališču Enfidha (Tunizija), ki so bili knjiženi v dobro bančnega računa Jamstvenega sklada z datumom valute 15. januar 2018 (glej točko 5).

2.2.2 Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada v letu 2018

Februarja 2018 je bil iz proračuna v Sklad prenesen znesek v višini 137,8 milijona EUR, kar ustreza znesku oblikovanja rezervacij za leto 2018.

Februarja 2018 je bil izračunan tudi prispevek proračuna EU v Sklad za leto 2019 in na podlagi tega izračuna je bilo februarja 2019 prenesenih 103,2 milijona EUR. Znesek je bil izračunan na podlagi členov 3 in 5 Uredbe:

člen 3 Uredbe določa ciljni znesek Sklada v višini 9 % skupnih neplačanih obveznosti do virov sredstev iz vsakega posla, povečanih za neplačane obračunane zapadle obresti.

Člen 5 Uredbe navaja, da se znesek, ki se prenese iz proračuna v Sklad v letu $n+1$, izračuna na osnovi razlike ob koncu leta $n-1$ med ciljnim zneskom in vrednostjo neto premoženja Sklada, kot je izračunana na začetku leta n .

Za prilagoditev Sklada na 9 % skupnih neplačanih obveznosti do virov sredstev je bilo na podlagi izračuna glede zajamčenih poslov, ki na dan 31. decembra 2017 še niso bili plačani, v proračunu EU za leto 2019 za oblikovanje rezervacij Sklada namenjenih 103,22 milijona EUR. Znesek sta odobrila Svet in Evropski parlament, v bilanci stanja z dne 31. decembra 2018 pa je bil pripoznan kot sredstvo (terjatev) Sklada.

2.3 Pomembne transakcije po datumu poročanja (po koncu marca 2019)

Februarja 2019 je bil zgornji znesek oblikovanja rezervacij v višini 103,2 milijona EUR prenesen iz proračuna EU v Sklad.

Januarja in marca 2019 je bilo na podlagi dveh zahtevkov za unovčitev jamstev za neplačila Sirije izplačanih skupaj 10,6 milijona EUR (3,2 milijona EUR in 7,4 milijona EUR, vključno s kaznimi, ki jih je naložila EIB).

3. PREDKONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKLADA

Predkonsolidirani računovodski izkazi Sklada se pripravijo zato, da se vključijo računovodske operacije, ki niso vključene v računovodske izkaze Sklada, ki jih pripravi EIB (glej delovni dokument služb Komisije). Vključeni so v konsolidirane finančne izkaze EU.

3.1 Predkonsolidirani finančni položaj na dan 31. decembra 2018

Bilanca stanja – sredstva

	31. december 2018	31. december 2017
NEKRATKOROČNA SREDSTVA	2 275 342 664	2 077 970 486
Finančna sredstva	2 275 342 664	2 077 970 486
KRATKOROČNA SREDSTVA	231 316 149	344 990 638
Finančna sredstva	189 758 096	120 771 792
Terjatve	–	136 093
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	41 558 053	224 082 753
SKUPAJ SREDSTVA	2 506 658 813	2 422 961 124

Bilanca stanja – obveznosti

	31. december 2018	31. december 2017
SREDSTVA PLAČNIKOV	2 295 687 144	2 160 971 521
Prispevek Evropske komisije	1 846 972 362	1 709 171 640
Rezerva zaradi vrednotenja na pošteno vrednost	12 227 192	22 700 055
Zadržani dobiček	436 487 590	429 099 826
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI	159 153 609	208 033 976
Finančne rezervacije	159 153 609	208 033 976
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	51 818 060	53 955 627
Finančne rezervacije	50 777 871	50 408 230
Obveznosti iz poslovanja	1 040 189	3 547 397
SKUPNA SREDSTVA + OBVEZNOSTI PLAČNIKOV	2 506 658 813	2 422 961 124

Razlika 103,2 milijona EUR med skupno predkonsolidirano knjigovodsko vrednostjo Sklada (2 506 658 813 EUR) in vrednostjo Sklada v računovodskih izkazih, ki jih je pripravila EIB (2 609 881 748 EUR), je predvsem posledica naslednjega:

- Predkonsolidirani računovodski izkazi vključujejo vse zneske, prenesene na EU kot posledica plačil zahtevkov EIB iz naslova jamstva za neodplačane obroke posojila (zaostala plačila ter obračunane zamudne obresti). Vendar so bili ti zneski zaradi političnih razmer v Siriji in na podlagi odločitve računovodje Evropske komisije v računovodskih izkazih za leto 2018 v celoti oslavljeni.
- Predkonsolidirani računovodski izkazi ne vključujejo prispevka v višini 103,2 milijona EUR, ki je bil v letu 2019 prenesen iz proračuna EU v Sklad, saj se ta terjatev izravna z ustreznimi obveznostmi iz poslovanja v konsolidiranih računovodskih izkazih EU.
- V predkonsolidirani bilanci stanja za leto 2018 se pripoznajo finančne rezervacije v višini 209,9 milijona EUR v zvezi s prihodnjimi plačili preostalih obrokov posojil Siriji.
- V računovodskih izkazih, ki jih je pripravila EIB, so plačila zahtevkov EIB za unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada (in morebitne naknadne izterjave in zamudne obresti) pripoznana kot zmanjšanja (povečanja) neto premoženja (prispevek EU). V predkonsolidiranih računovodskih izkazih zneski, izplačani na podlagi zahtevkov EIB, niso odšteti od neto premoženja, saj postanejo prenesena sredstva. Povezani zneski se knjižijo kot prihodki (obračunane zamudne obresti in kazni, dobički iz tečajnih razlik) ali odhodki (obračunane pristojbine EIB za izterjave, oslabitve, izgube iz tečajnih razlik). Zato prihaja do stalnih razlik med postavkami neto premoženja (prispevek EU in zadržani dobički), pripoznanih v računovodskih izkazih, ki jih pripravi EIB, in predkonsolidiranih računovodskih izkazih, ki jih pripravi Evropska komisija.

3.2 Predkonsolidirani izkaz poslovnega izida

Na enak način kot bilanca stanja se za vključitev v konsolidirane računovodske izkaze EU pripravi tudi predkonsolidiran izkaz poslovnega izida.

	2018	2017
Prihodki iz poslovanja	2 928 446	939 062
Stroški iz poslovanja	(4 876 241)	(3 834 219)
REZULTAT IZ POSLOVANJA	(1 947 795)	(2 895 157)
Finančni prihodki	30 241 834	29 913 694
Finančni stroški	(20 906 275)	(51 793 999)
FINANČNI REZULTAT	9 335 559	(21 880 305)
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO	7 387 764	(24 775 462)

- Prihodki iz poslovanja vključujejo pozitivne tečajne razlike in razveljavljen saldo obračunanih pristojbin EIB za izterjavo za leto 2017 v skladu z zahtevami novega sporazuma o izterjavi, podpisanega leta 2018. Novi sporazum ne predvideva več plačila pristojbin za stroške notranje izterjave EIB.
- Odhodki iz poslovanja vključujejo predvsem pristojbine EIB za upravljanje sredstev (0,9 milijona EUR), pristojbine EIB za zunanje izterjave (1,9 milijona EUR) in dodatek k finančnim določbam o neporavnanih prihodnjih obrokih Sirije (1,9 milijona EUR).
- Finančni prihodki zajemajo predvsem prihodke od obresti iz naložbenega portfelja (6,3 milijona EUR), realiziran dobiček od prodaje finančnih sredstev (10,0 milijona EUR) in obračunane zamudne obresti na subrogirana sredstva (13,9 milijona EUR).
- Finančni stroški vključujejo predvsem izgube zaradi oslabitve (19,6 milijona EUR) za zneske, subrogirane EU v letu 2018 (glej točko 5), odhodke za obresti na denarna sredstva in njihove ustrezniške (0,9 milijona EUR) ter realizirane izgube iz naslova prodaje finančnih sredstev (0,5 milijona EUR).

4. UPRAVLJANJE DENARNIH SREDSTEV JAMSTVENEGA SKLADA

4.1 Naložbena politika

Likvidna sredstva Sklada se vlagajo v skladu z načeli upravljanja, določenimi v prilogi k Sporazumu o upravljanju, kakor je bil spremenjen³. Zato je treba za nameniti zadostna sredstva za kritje kratkoročnih (manj kot eno leto) odlivov sredstev, in sicer v deležu, ki se določi v letni naložbeni strategiji. Preostala sredstva se lahko dodelijo srednje- in dolgoročnim instrumentom z zapadlostjo največ 10 let in 6 mesecev od datuma plačila (srednje- in dolgoročni portfelji).

4.2 Uspešnost in razvoj trga v letu 2018

Za to leto je bilo značilno nihanje donosov na evropskih trgih sredstev s stalnim donosom, pri čemer so se stopnje v prvem četrtletju gibale višje zaradi pričakovanj, da bo ECB nehala izvajati politiko kvantitativnega rahljanja. Stopnje so se nato ob koncu leta zmanjšale na najnižje letne vrednosti zaradi upočasnitve gospodarske rasti. Kreditni razmiki so se med letom povečevali, pri čemer se je to gibanje v decembru pospešilo zaradi upada na trgu lastniških vrednostnih papirjev in pričakovanega zaostrovanja monetarnih politik.

Med letom so na finančne trge vplivali naslednji dejavniki tveganja. Trgovinske tarife, ki jih je uvedel predsednik Trump, so upočasnile gospodarsko rast, inflacija pa je zaradi nizkih cen primarnih proizvodov in dejavnikov globalizacije ostala nižja od ciljev centralne banke. Negotovi obeti glede pogajanj v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz EU so negativno vplivali na finančne institucije in podjetja v Združenem kraljestvu. Posledice marčevskih volitev v Italiji so se pokazale maja, ko so se italijanski razmiki povečali na več kot 250 bazičnih točk v primerjavi z Nemčijo.

Monetarna politika velikih svetovnih centralnih bank se je v letu 2018 zaostрила. Ameriška centralna banka (FED) je nadaljevala s povečevanjem obrestne mere za 25 bazičnih točk v vsakem četrtletju, s čimer se je ciljna ključna obrestna mera ameriške centralne banke do konca leta dvignila na 2,50 %–2,75 %. ECB je septembra zmanjšala mesečne neto nakupe sredstev v okviru svoje politike kvantitativnega rahljanja s 30 milijard EUR na 15 milijard EUR, neto nakupe pa je nato zaključila konec leta 2018. Ponovno vlaganje kmalu zapadlih obveznic v bilanci stanja ECB bo še naprej podpiralo trge. Vendar pa se je monetarna politika na obeh straneh Atlantika pred kratkim ublažila in prinesla več negotovosti. Trg ne pričakuje več nadaljnjih zvišanj obrestne mere ameriške centralne banke, ECB pa je prvo zvišanje obrestne mere preložila na leto 2020. Gospodarska rast naj bi se v ZDA upočasnila z 2,9 % v letu 2018 na 2,5 % v letu 2019, v euroobmočju pa z 1,9 % na 1,4 %.

V prihodnosti se pričakuje, da bodo trgi v letu 2019 še naprej nestanovitni, saj bosta negotovost v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz EU in upočasnitev rasti vplivali na tržne ravni, ki so trenutno blizu rekordno nizkih ravni. Hkrati naj bi se kreditni razmiki širili, saj se gospodarski cikel v ZDA približuje zrelosti, v EU pa je centralna banka zaključila z nakupi sredstev.

³ Spremenjen z dopolnilnim sporazumom št. 1 z dne 23. septembra 1996, dopolnilnim sporazumom št. 2 z dne 8. maja 2002, dopolnilnim sporazumom št. 3 z dne 25. februarja 2008, dopolnilnim sporazumom št. 4 z dne 9. novembra 2010 in dopolnilnim sporazumom št. 5 iz septembra 2018.

Uspešnost portfelja sklada se je spremljala na podlagi vrednotenja po tržnih cenah (poštena vrednost). V letu 2018 je imel portfelj na podlagi dnevne tržne cene letni donos 0,1005 % MTM, s čimer je presegel referenčni donos za +13,5 bazične točke.

5. UNOVČITEV JAMSTEV IZ JAMSTVENEGA SKLADA

Sirija

Od novembra 2011 se EIB sooča z zamudami pri odplačevanju sirskih državnih posojil. V skladu z jamstvenimi sporazumi med EU in EIB je EIB zato pri Jamstvenem skladu EU do 31. decembra 2018 unovčila 63 jamstev v skupnem znesku 421,05 milijona EUR (vključno s kaznimi, ki jih je naložila EIB, in izterjanimi zneski).

Letališče Enfidha (Tunizija)

Januarja leta 2018 je EIB izterjala 136 092,88 EUR za posojilo letališču Enfidha (Tunizija), ki so bili knjiženi v dobro bančnega računa Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe.

6. PREJEMEK EIB

Prejemek EIB je sestavljen iz pristojbin za upravljanje in pristojbin za izterjavo. Pristojbine za upravljanje krijejo upravljanje sredstev Sklada. Pristojbine za izterjavo krijejo ukrepe zunanje izterjave EIB pri terjatvah zaradi neplačil, ki so krita z jamstvom EU za finančne posle EIB zunaj Unije.

Drugi dopolnilni sporazum k Sporazumu z dne 8. maja 2002 določa, da se pristojbine banke za upravljanje izračunajo z uporabo degresivne letne stopnje pristojbine za vsak obrok sredstev Sklada. Ta prejemek se izračuna na podlagi letnega povprečja sredstev Sklada.

Pristojbine banke za upravljanje za leto 2018 so znašale 894 626 EUR in so bile v izkaz poslovnega izida vknjižene kot strošek, v bilanci stanja pa so bile zabeležene kot aktivne časovne razmejitev (obveznosti).

Sporazum o izterjavi, ki sta ga decembra 2018 podpisali Komisija in EIB, predvideva samo plačilo stroškov EIB za zunanje (in ne več notranje) izterjave za EIB.